

Киянка Катерина
Медведева
зїздила
до Америки
й повернулася
чемпіонкою світу
зі спортивної
спелеотехніки.
Стала нею
вдруге, неабияк
здивувавши
місцеву «печерну»
публіку.

З вершини глибин

Узагалі Катя давно і широко відома як перша жінка планети на 2-кілометровій глибині в печері, неодноразова рекордсменка світу зі спортивної спелеотехніки. А читачі нашого журналу її знають ще й як цікавого фотографа, мандрівницю та журналістку.

Чемпіонкою світу вона стала 2006 року в іспанській Севільї. Першою чемпіонкою в історії, адже до того часу найкращих на планеті в цьому спорті ніколи не визначали. Її тодішніх рекордів досі не перевірили.

І ось після трирічної перерви влаштовано новий чемпіонат у Техасі, в місті Сан-Антоніо. Міжнародні змагання по-

требують великих зусиль і коштів, тому спелеологи приурочують їх ще до чогось. Наприклад, минулий чемпіонат відбувся у рамках першості планети з неолімпійських видів спорту. Нинішній же провели під час конгресу Всесвітньої спелеологічної спілки (UIS). Наукові доповіді, лекції, покази фільмів, грандіозний конкурс підземної фотографії, спелеоекскурсії...

Місце для конгресу вибране не випадково. Щоправда, Техас і Америка взагалі не можуть похвалитися найглибшими у світі печерами, зате активність спелеотовариств там на висоті — а для організації подій це головне. Плюс безліч різноманітних і легкодоступних печер в околицях — є що показати. Академічну, спортивну, побутову та шоу-інфраструк-

Фото А. ЮШКА

туру надав університет «Schreiner» міста Кервіль.

Атмосфера була що треба: спелеологи обмінювались досвідом, братались і розважались всмак. Особливого колориту тусівці додавали бадьорі «печерні» дідусі й бабусі. Виявляється, в Америці спелеологія дуже популярна саме серед цієї вікової категорії. Якщо у Європі люди «третього віку» й виїжджають із молодіжними групами, то аж ніяк не домінують, а тут...

Американці взагалі живуть «на своєму глобусі». Наприклад, головний спелеоспортивний дідусь Америки Біл Каддінгтон навіть не чув про звання й рекорди колеги — українки Медведєвої в Іспанії. У них свої «світові» рекорди. Але наші досягнення значно вищі, й це втішає.

«Те, що мені не буде особливо з ким змагатись, я знала вже перед чемпіонатом, — запевняє Катя. — Американські «світові рекорди» встановлені ще у глибокі 90-ті роки, і побити їх було моєю програмою-мінімум». І вона її виконала! Шок у тусівці стався великий. Щоправда, ревнощів американці не проявляли і вітали на кожному кроці. Усміхатися Катерині довелося стільки, що губи боліли, а американцям усе мало — мовляв, щось чемпіонка сумненька...

Загальнолюдських уявлень про Україну учасники конгресу майже не мали, а ось про її підземні досягнення знали всі. Найперше те, що наші спортсмени-дослідники не раз пройшли найглибшу

печеру світу — «Воронячу», на Кавказі (понад 2 кілометри). Українські спелеологи — the best!

Щоправда, перед змаганнями ніхто не впізнавав нашої «зірки», а на тлі «дуже дорослих» спелеологів її сприйняли просто як дівчинку. Заохочували спробувати позмагатись, щиро пропонували допомогу... Коли вона із самого спочатку обрала довгу, 120-метрову дистанцію, в неї десять разів поцікавилися: «Ви в курсі, що це метри, а не фути?» Коли ж пройшла того ж дня ще й короткий маршрут, усі випали в осад!

Треба пояснити, що змагання відбуваються у двох категоріях. Перша — траса SRT (single rope technique — «техніка однієї мотузки»). Друга — «контест», контрольний тест. Спортсмен за допомогою двох затискачів лізе по рухомій мотузці, що звисає зі спеціального блоку — таке собі присідання з підтягуванням. Один асистент унизу подає мотузку, інший її приймає. У «контесті» є дві підкатегорії: 30 метрів — на швидкість і 120 — на витривалість. Відбувається все зовсім не у печері, а на скелі, мості чи у спортзалі.

Українська конгрес-делегація включала 8 осіб, але спортсменів серед них було... аж один, точніше, одна — Катерина Медведєва. Дуже переживала за відсутність команди, тобто асистентів. А як виявилось, на чемпіонаті подає всім мотузку один і той же патріарх спелеології. Робить він це рівномірно, наші ж звикли працювали ривками, синхронно ▶

Чемпіонський диплом і... призи — мотузки для підкорення нових печер.

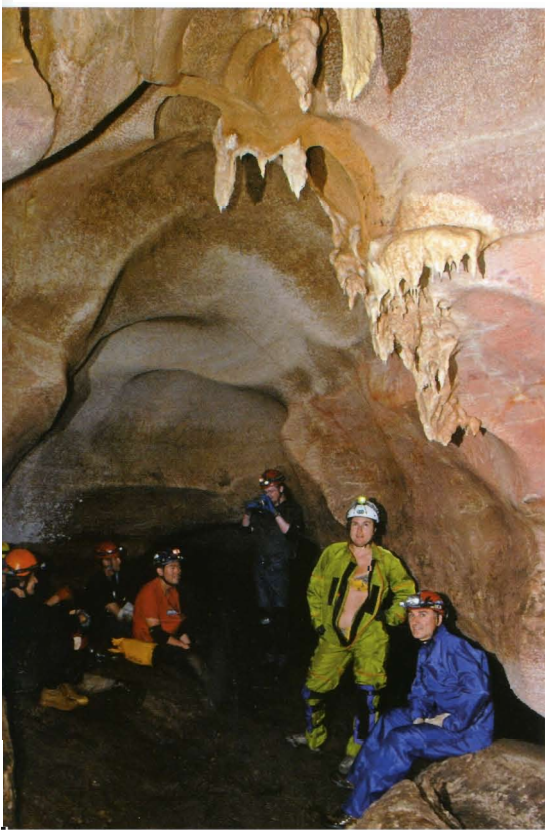
Рекорди зі спортивної спелеотехніки ставляться зовсім не під землею.

Печерний інтернаціонал.
Усі брудні, мокрі й задоволені.

У техаських печерах напрочуд тепло.
Тим паче, у дружній компанії.

із зусиллями спортсмена. Втім, на довгій дистанції нашій Каті вистачило й американських можливостей — рекорди побито!

А ось на 30 метрах привід похвилюватися був. Конкуренти мали непогані показники, а наша учасниця тренувалася лише п'ять тижнів, плюс перенесла трансатлантичний переліт і акліматизацію в спекотному Техасі. Тож українська делегація попросила замінити спелеодідуся двома нашими дослідниками печер. У результаті складних переговорів дідусь образився. Для Медведевої ж вийшло навіть гірше, бо подавалась мотузка в одному ритмі, а спортсменка лізла — в іншому... Але чемпіонка є чемпіонка — труднощі подолані й «золото» дісталось Україні. Катя каже: «Добре, що «тридцятка» коротка, злякатися не встигла».

Залишалось подолання перешкод у техніці «однієї мотузки», яке влаштували на дереві. Змагання Медведева теж виграла — як же інакше? Та найцікавіше те, що несподівано призові місця дісталися ще двом «нашим». Москвич Олександр Ізмайлов і киянка Юлія Лозова вийшли просто попиту кави, але, побачивши потуги іноземців, вирішили — чому б не спробувати й собі? І виграла! Росіянин здобув перше місце, а українка — друге, після Медведевої. Причому найкраще досягнення в чоловічому розряді явно не дотягувало до Катиного показника. Отакі парадокси.

Але найбільший прикол змагань полягав у призах. Якщо в іспанській Севільї Катя отримала винагороду 3000 євро, то в Штатах роль «спортивного золота»

виконували... мотузки. Для спелеологів вони зовсім не зайві, але одна ніяк не вписувалась у дозволеній авіалінійний багаж. Довелось влаштувати імпровізований аукціон із продажу чемпіонського трофею. Вкупили приз за півціни, й то добре. «Не заробляти ж їхала!» — сміється Катерина.

Якщо для американців головним здивуванням стала українська учасниця, то для неї самої екзотику становило місцеве середовище. Стереотипи щодо засилля фаст-фуду і штучних харчових домішок повністю підтвердились. Для спортсменів підживитися — святе, тому доводилося самим супчики варити.

Ще одне здивування — техаські печери. Уявіть собі, в них спекотно! Якщо в нас під землю прийнято лізти у всьому найтеплішому, то там навіть футболка просякає потом. Усе решта як годиться: брудно, мокро... І місцями дуже красиво! Наприклад, печера «Сонора» просто всяяна чудовими кристалами. Вона використовується для туризму вже півсотні років, і за цей колосальний час білабілісінька стіна поруч зі стежкою лишилася неторканою! «На жаль, нам таку дбайливість туристів навіть уявити важко, — коментує Катя. — Щось у головах не так...»

Загалом Катруся сповнена вражень. Еллоустоунський парк, готування борщу на ранчо, байкерська романтика... Одне слово, читайте й далі журнал «Міжнародний туризм»! ■

Євген БУДЬКО
Фото з архіву чемпіонки